

med 64 og 1658 i levende Erindring: hellere det, ja mange Gange hellere miste vor gamle Besiddelse efter hæderlig og mandig Kamp“. Hvis det ikke er at rasle med Sabelen, saa ved jeg ikke, hvad dette Udtryk betyder.

Wulff: Den højtærede Minister var forbavset over den Stilling, jeg her havde indtaget paa mit Partis Vegne, og syntes at mene, at han — jeg ved ikke med hvilken Føje — paa Forhaand havde kunnet gøre Regning paa Tilslutning fra mit Partis Side til dette Lovforslag. Jeg kan kun oplyse, at mit Parti, som har drøftet denne Sag, har taget den Stilling, jeg gjorde mig til Ordfører for, en Stilling, som ikke betød Afvisning helt og holdent, men betød Fremførelse af meget stærke Betænkkeligheder, hvad Ministeren karakteriserede som faktisk Afvisning. Det kan man karakterisere, som man vil, men vi har ikke nægtet at indlade os paa en Forhandling, vi har kun trukket bestemte Grænser, som vi ikke mener at kunne komme ud over for vort Vedkommende.

Den ærede sidste Taler (Martin Olsen) mente at kunne finde en Inkonsekvens i vort Standpunkt og mente, at jeg havde villet fritage Folk for Værnepligt paa Grund af deres religiøse Overbevisning, men derimod ikke havde villet fritage dem, der ikke paaberaabte sig en religiøs Overbevisning. Jeg vil gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at han tager fejl, idet jeg udtrykkelig har gjort gældende, at ingen kan fritages for med sin Person at deltage i Fædrelandets Forsvar, og at jeg heller ikke vil fritage nogen derfor paa Grund af deres religiøse Overbevisning; jeg udtalte, at jeg højst kunde gøre den Indrømmelse, at de paagældende kom til at gøre et Arbejde, som ikke direkte medførte, at de skulde skyde eller hugge med Sabelen, som det ærede Medlem talte om, men at de kom til at gøre Tjeneste bag Fronten som Sygepassere eller Hestepassere eller som Læger, ved Intendanturen, eller hvor som helst det maatte være, men under de militære Myndigheder.

Den højtærede Minister anførte imod mig, at Lovgivningen har fritaget en stor Mængde Mennesker for at gøre Tjeneste

til Landets Forsvar, saa det viser sig, at trods Grundlovens Bestemmelser kan vi faktisk gøre det. Jeg vil gøre den højtærede Minister opmærksom paa, at vi intetsteds har truffet Bestemmelser, som fritog nogen for denne Pligt. Men det er det, som det foreliggende Lovforslag foreslaar, at visse Borgere her i Landet, trods Grundlovens Bestemmelse om, at alle vaabenføre Mænd skal deltage i Landets Forsvar med deres Person, fritages for at deltage i dette Forsvar med deres Person. Det har vi ingen Sinde gjort før, mig bekendt. At vi har undladt at indkalde nogle, fordi vi af en eller anden Grund fandt det rigtigt at nøjes med at uddanne en Brøkdæl af de værnepligtige, er intet Bevis imod mig, at vi undlod det, betød ikke, at vi fritog de paagældende for at gøre deres Pligt. Den højtærede Minister vil indrømme, at saa snart en Fare rykkede nær, vilde vi have indkaldt dem, vi havde ladet slippe, fordi vi mente i Fredstid at kunne undvære dem, og vilde have gjort gældende, at nu skulde de gøre deres Pligt, paa samme Maade som vi sikkert vilde have gjort noget lignende som det, de krigsførende Nationer gør i dette Øjeblik, nemlig indkalde dem, som har fysiske Mangler, og som man under normale Forhold fritager for Værnepligt, og lade dem gøre deres Pligt. Dem indkalder man ogsaa, idet man anerkender, at efter Grundloven er ingen fritaget for denne Pligt til at deltage i Landets Forsvar. Jeg maa derfor tilbagevise det Forsøg, den højtærede Minister gjorde paa at stille denne Undladelse af at forlange Pligten fyldstgjort op som et Modargument mod det, jeg har sagt: at vi ikke kunde gaa med til at fritage Folk for at gøre deres Pligt. Jeg behøver ikke at forklare det yderligere. Naar en Mand skylder mig et Pengebeløb, kan jeg undlade at kræve ham, men det er ikke det samme som at fritage ham for Pligten. Vil jeg fritage ham for Pligten, skal jeg give et direkte Tilsagn, saaledes som man her i dette Lovforslag giver et direkte Tilsagn om, at man vil fritage Folk for at gøre deres Pligt. Det er det, vi ikke har kunnet gaa med til uden med de Begrænsninger, jeg før anførte.